

Cal Jové

Gelida

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Carrer Sant Lluís, 13, 15 i 19.
Alçada: 170

Coordenades:

Latitud: 41.441412416763
Longitud: 1.8624578788877
UTM Est (X): 404971
UTM Nord (Y): 4588384

Classificació

Número de fitxa 08091 - 79
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Modernisme Noucentisme
Segle XIX-XX
Any 1886-1913
Autoria de l'element: Joan Pascual i Batlle / Mariano i Lluís Mas Civil / Arnald Calvet i Peyronill
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL / Immoble / 8325-I
Data aprovació: dv., 05/06/2015 - 12:00
Número inventari Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, 2659
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 5085306DF0858N0001MT
Fitxes associades:

Descripció

Es tracta d'un edifici a quatre vents i terrat que segons l'Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya consta de tres plantes i un alçat.

La planta noble disposa d'un vestíbul general i grans salons en el que destaquen els materials ceràmics en plafons adossats a les parets, pintures i mobles, així com la gran làmpada del menjador. A l'exterior, la façana i el mur de tancament del jardí destaquen per les seves aplicacions ceràmiques i notables reixes de forja. Cal fer menció de la decoració dels pilarets del mur fets amb trencadís. La façana d'accés a la casa la trobem orientada al carrer Sant Lluís, la qual és una façana força simple, que mostra ja alguns detalls decoratius discrets. Consta d'una porta senzilla acabada amb arc de mig punt i un trencadís ceràmic decoratiu. A la planta baixa hi trobem també tres grans finestres, protegits amb grans reixes de forja. Sobre la porta d'entrada una finestra rectangular dividida, dos balcons d'ampit amb barana de forja i una última finestra. Totes les obertures inclouen discretes aplicacions ceràmiques vitrificades a la part superior. Finalment, una gran cornisa tanca la coberta plana de l'edifici.

La façana principal, orientada al sud, és la que dona al jardí. En aquest cas, la simetria li dona més coherència. Al centre amb un altell elevat amb un gran finestral dividit en tres parts que formen una gran obertura amb arc apuntat en conjunt. La coberta del cos central de l'edifici és a doble vessant, i hi podem veure dos finestres més amb arc de mig punt i dos balcons al segon pis. Finestres rectangulars decorats amb aplicacions ceràmiques flanquegen cada ala de la casa. El terrat de la casa, ubicat a la cantonada entre el carrer Sant Lluís i el carrer de Montserrat està rematat amb una barana balustrada.

L'edifici és de planta rectangular, i la façana orientada a l'est direcció el carrer de Sant Lluís és la més atractiva arquitectònicament. Disposa d'un balcó que té funcions de porxo, però sobretot, es caracteritza per la ubicació d'un arc apuntat al centre del qual hi trobem la porta del balcó. Un plafó ceràmic esgraonat acaba per embellir l'arc cec.

Història

La torre d'estiueig de cal Jové és un edifici a cavall entre el noucentisme de l'edifici original (1886) bastit pel mestre d'obres Joan Pascual i Batlle (1841-1906) i la reforma que va dur a terme l'arquitecte barceloní Arnald Calvet i Peyronill l'any 1913. El gran jardí que acompanyava la finca ha quedat notablement reduït de la seva dimensió inicial.

El carrer Sant Lluís, on es troba la torre, antigament conegut com a carrer Salou, va esdevenir un dels carrers preferits dels constructors i arquitectes de Gelida a l'hora de projecte les cases-torre més elegants del moviment d'estiueig de finals del segle XIX i principis del XX. Una de les més paradigmàtiques és cal Jové, reformada l'any 1913 per Arnau Calvet. Però la història de la casa és un bon resum de bona part dels personatges singulars de la història i l'arquitectura de Gelida contemporània.

L'any 1886, amb projecte de Joan Pascual i Batlle (1841-1925), els germans Mariano i Lluís Mas Civil van construir la casa de Lluís Mas. Joan Pascual i Batlle, que era fill de Gelida, va ser un mestre d'obres de la població, responsable d'alguns dels edificis singulars del municipi de Gelida en la primera etapa d'aparició

dels edificis senyorials a Gelida. Segons els estudis de Joan Rosselló i Raventós, es va especialitzar amb dues tipologies d'edificis: la casa entre mitgeres de poca alçada i la casa aïllada. La tipologia denominada casa "aïllada", segons Rosselló i Raventós, és clau per entendre l'evolució urbana de Gelida a finals del segle XIX i principis del XX. Aquest estil d'edifici "casa-torre" serà l'avantguarda de les torres d'estiueig de Gelida en la que es basa el potencial transformador de la població a principis del segle XX i que n'explica molts dels canvis socials i econòmics. Així doncs, Pascual i Batlle va ser un dels precursors del moviment amb moltes de les seves obres en la fase inicial dels últims vint anys del segle XIX. En aquestes cases aïllades, Batlle aprofundirà en els seus elements decoratius experimentats ja a les cases de senyors. Les façanes principals, més ornamentades segueixen línies neoclàssiques amb especial atenció a finestres i portes, cornises i ràfecs. S'incorporen relleus, trencaaigües, guardapols, reixes i forjats als balcons com alguns elements destacats, coronaments amb cresteria o tractaments de simulació de pedra aboixardada a la façana. Bona part de les noves construccions "aïllades" s'ubicaran al carrer Sant Lluís.

També a partir dels estudis de Rosselló, es pot saber que la nissaga dels Mas, una família de paletes, constructors i arquitectes han tingut una presència molt important en la vida de Gelida durant els segles XIX i XX. La configuració de la Gelida moderna no seria la mateixa sense aquesta influència, la qual ha significat, entre altres aspectes, la introducció del Modernisme a Gelida, la construcció de molts edificis representatius i la redacció del primer Pla General d'Urbanisme a principis de 1980. Des de la primera meitat del segle XIX, els Mas han intervingut sense interrupció en el procés de construcció de la Gelida actual, amb dos-cents anys d'una activitat amb repercussió pública. La família Mas ha destacat com a paletes, constructors i arquitectes a Gelida, amb la voluntat de dominar el sector de la construcció local per assegurar-ne l'activitat, fins al punt d'implicar-se políticament com un instrument més. Aquests constructors eren coneixedors de l'ofici i dels mecanismes per desenvolupar-lo, i també estaven dotats d'una considerable dosi de creativitat i audàcia que s'ha anat manifestant a les diferents generacions. La nissaga va iniciar-se amb la figura de Mariano Mas i Morros (1799-1880), nascut a Capellades, qui es va traslladar a Gelida al voltant de 1825. A partir d'aquí, els projectes i les construccions s'han succeït en diferents generacions. L'herència constructiva de Mariano Mas va ser recollida pel seu hereu, Francisco Mas i Romana, que es va dedicar de ple a l'ofici de constructor de cases consolidant la nissaga al poble entre 1860 i 1886. La següent generació, Mariano Mas i Civil (1861-1942) i Lluís Mas i Civil (1863-1906), va bifurcar l'activitat de la família. L'hereu, Mariano Mas i Civil, es va mantenir a l'empresa familiar, mentre que el segon fill, Lluís Mas i Civil es va dedicar a la construcció de cases i va ser el primer Mas que es va decidir a projectar obertament. La fil·loxera i la crisi agrícola van centrar els germans Mas en el sector de l'estiueig a principis dels anys 1890. El 1886, els dos germans ja havien construït la seva primera casa al carrer de Salou, anticipant el futur de la construcció a Gelida, la casa Jové.

Posteriorment, l'any 1913, el nou propietari de la finca, Josep Mª Jové Arnabat era un comerciant de vins amb seu a Barcelona i a Gelida, reforma la casa unificant-ne dos edificis, amb el projecte amb alguns elements d'estil modernista de l'arquitecte Arnau Calvet i Peyronill (1874-1956). Els estudis de Gemma Alonso, també indiquen algunes reformes posteriors a la casa l'any 1916 feta al garatge, i el 1923 i 1935 a la mateixa casa. Enric Carafí, al programa de Festa Major de l'any 2004 desglossa més la figura de Josep Mª Jové Arnabat, i ho acompanya d'un aclariment important: la casa mai pertànyer al Marquès de Gelida. Els Jové, que eren magatzemistes de vins, disposaven de cellers i magatzems a Barcelona i gaudien d'una destacada posició social. A més de la seva residència a Barcelona, posseïen una torre amb una platja privada a la costa. A Gelida, produïen extracte de vermut, el qual era portat a través del portalet de la baixada del carrer Montserrat.

Bibliografia

AAVV (1986). Inventari del patrimoni arquitectònic de Catalunya. L'Alt Penedès. Generalitat de Catalunya.

ALONSO, Gemma (2012). L'estiueig a Gelida 1880-1940. Anàlisi dels fons documentals i fotogràfics. Treball de recerca del Màster d'Arxivística i Gestió de Documents. Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents.

CARAFÍ, Enric (2004). "Patrimoni Arquitectònic de Gelida: Clarors i Ombres". Programa Festa Major 2004. p. 86.

CARAFÍ, Mercè (1998). L'Abans. Recull gràfic de Gelida, 1890-1965. Efadós Editorial.

LACUESTA, Raquel, i GONZALEZ, Xavier (2006). Modernisme a l'entorn de Barcelona. Arquitectura i paisatge. Barcelona: Diputació de Barcelona.

RIUS, Jaume (coord.) (2011). Gelida. Retrats d'un temps. Andana Edicions.

ROSSELLÓ, Joan, i MORERA, Lluís. (1988). L'arquitectura paperera al Penedès: Un patrimoni oblidat. Miscel·lània Penedesenca, 12.

ROSSELLÓ, Joan (1988). "La incidència de l'arquitectura de Juan Pascual i Batlle en la conformació de la Gelida actual." Miscel·lània penedesenca, vol. 12, 1988, pp. 227-242.

ROSSELLÓ, Joan (1988). "L'arquitectura i l'urbanisme d'estiueig al Penedès". Miscel·lània penedesenca, 1989, Vol. 13, pp. 421-437.

ROSSELLÓ, Joan (1990). "Els Mas, nissaga de paletes, constructors i arquitectes de Gelida". Miscel·lània Penedesenca. 1990, pp. 493-512.

ROSELLÓ, Joan (2018). L'arquitectura de Joan Pascual Batlle dins del marc de la societat de Gelida de finals del segle XIX. La Quaderns Gelidencs d'Història i Societat – 6. Ajuntament de Gelida.

Enllaços d'interès:

[Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya](#)

[La incidència de l'arquitectura de Juan Pascual i Batlle en la conformació de l...](#)

[L'arquitectura i l'urbanisme d'estiueig al Penedès](#)

[Els Mas, nissaga de paletes, constructors i arquitectes de Gelida](#)

